

ДОНЧО ЦОНЧЕВ
ПРОТОКОЛ ЗА ПОЕТИЧНИЯ
НАЧИН НА ЖИВОТ

chitanka.info

*По-жив съм от всичките,
да ме вземат дяволите,
пиша стихотворения всеки
ден...*

А. Томов

Браво на този поет, който написа тези два реда отгоре — те обясняват всичко онова, заради което тъкмо аз бях извикан по спешност при един трийсет и пет годишен приятел, който се готвел да се самоубива. По-жив съм, вярно е. И дяволите ме взимат от време на време (влизат в мен), иначе няма как да се обясни бясната (казват още и „безразсъдна“) веселба, на която понякога се отдавам, с помощта, естествено, на вино, приятели — и... каквото падне от прекрасния околен свят. (Буквата „к“ от думата „околен“ жена ми по не най-деликатния начин често заменя с „х“.) Колкото до писането, в моя случай трябва да се имат предвид разкази, не стихотворения, и това далеч не става всеки ден, но тези разлики съвсем не са фатални.

И тъй, след всичките трикове, с които този ден разни мои близки се опитваха да ме отлепят от сантиментално загрятата и само външно шумна компания (близки, представляващи в последна сметка най-несантименталните интереси на жена ми, казано е отдавна, шерше ла фам), след всички трикове, казах, дойде и фразата с отчетлив аромат на искрени сълзи: „Ела веднага, Явор иска да се простите“. Какво да си прощаваме? Всичко. Какви са тези глупости? Ела и ще видиш, заклевам те, ела! Гласът на неговата съпруга секна в ридания и телефонът отсреща беше затворен.

Този път нямаше как; оставих на масата, каквото намерих, по джобовете, и излязох.

Оказа се, че е сряднощ. Така се произнася тази дума в Гара Левски, с „я“. Аз само веднъж исках да се самоубивам — на Гара Левски именно, — преди повече от четвърт век. Бяха ме изключили от гимназията (това нищо) и трябваше да взема някой от влаковете, този път с билет и завинаги. И това; нищо, кажи го. Но раздялата с

деветокласничката Х. не беше по тогавашните ми сили. Още помня дъха на изправените траверси, пропити с изгоряло машинно масло. Челото ми в тях и смесените сълзи. Разказвах веднъж всичко това на един приятел, известен художник, а той се плесна по челото и рече замечтан: „Майчице, какъв каруцар със зачервена шия щеше да излезе от теб, ако не бяха те изгонили от Гара Левски“... (Него го бяха изгонили от Бургас.)

Взех едно такси и — при Явор. Прозорците му светеха и още в асансьора изтрезнях. Тринадесетият етаж, дипломатически блок — Явор е човек с име и заслуги.

*Трябва ли и аз да приключа тая история,
започнала някога в ямб,
в някой нов „Англетер“ (или в „Астория“)?
А ако от това няма никаква полза?
А ако това не е най-доброто?*

От моето идване тук трябваше да има някаква полза. Трябваше да измисля нещо добро. Вече знаех, че няма шега, щом бяха будни в този час — Явор и друг път беше посягал на себе си.

Със Сашо Томов седяхме на масата, от която ме дигнаха преди малко — новото му стихотворение още стоеше забито в ушите ми. Повтарях машинално, докато посягах да звънна на вратата:

*Помогнете ми, Сергей Есенин...
Трябва ли и аз да умра?
Трябва ли и аз да прережа моите вени,
за да стане поезията моя съдба?*

Отвори жената на Явор и ме погледна в краката, на умряло.
— Здравсти!

Онзи също не дигна очи от точката, която си бе избрал на бюрото пред него.

*Помогнете ми, случаят е спешен,
касае се за ваш събрат.*

— Имате ли нещо за пиене в тая къща?

Явор най-сетне вдигна очи и неочаквано се изсмя грубо. После се ядоса на себе си и се разплака. Жена му излезе от стаята, аз казах, че ми е горещо, и отворих прозореца. След това си свалих пуловера, огледах се къде да го оставя и гениалното (заради което всъщност пиша този разказ) ми хрумна в същия миг.

Замахнах широко и изхвърлих пуловера си през прозореца.

Жената на Явор влезе с шише уиски и два портокала.

— Лед, мадам, лед! — казах.

Тя тръгна да излиза отново, когато Явор прихна през готовите отпреди това сълзи, и извика през истерично накъсания си смях:

— Защо повика този идиот пък ти?

— Знае се кой е идиотът от нас двамата, Яворчо, знае се — казах с присъщата докачливост на алкохола в кръвта ми. — Никого не можеш да излъжеш вече.

(Той имаше силни болки в главата, смяташе, че е рак, и понякога наистина загубваше нормалното си човешко поведение.)

Чух онзи звук от парчетата лед в чашата, който почти винаги ми напомня детството (хлопките на козите привечер), а това ме сантиментализира по забележително бодър и желан начин. Веднага си свалих и ризата.

*Кажете, че оная трагедия е била театър,
мизансцен, подла лъжа.*

Разклатих чашата, да чуя хлопките отново, отпих и после с още по-красиво (свободно) движение запратих ризата си през прозореца. Даже се наведох да я погледна — огромен пепитен гълъб в бездната между дипломатическите прозорци.

Явор се смееше като дете. Когато започнах да свалям фланелката си, прихна и жена му. Донесе парче торта и ме попита:

— Абе ти откачи ли наистина? Какво правиш сега?

— Самоубивам се — казах. — Само че на части.

— Я остави тези глупости, ще станем за смях на цяла Европа.

Жената, понечи да затвори прозореца.

— Не пипай прозореца! — извиках много силно. — Иначе ще припадна! Горещо ми е. Задушavam се.

— Абе, човек, може ли така...

— Защо да не може? И защо трябва да изживея този велик миг на самоубийството си само веднъж? Не може ли два пъти? — Хвърлих си и фланелката, през прозореца. — Три пъти!

И двамата се смееха неудържимо, а аз разкопчавах (в отлично настроение!) панталона си.

— Четири пъти!

Яворица се препречи пред панталона и това ми дойде добре, защото се сетих да извадя от джоба паспорта си. Все пак успях да изхвърля след миг и него (играл съм хандбал, бях нападател), та дойде ред на патъците и чорапите. Така до осем.

Отпих глътка уиски, подвикнах на сънуваните кози и се почесах. След това казах решително и свършено спокойно:

— Девет.

Това беше поредният номер за самоубиване на долните ми гащета. Бръкнах с палци в ластика им около кръста ми. Паметен жест — всички сте виждали някакъв стриптийз, или поне тази върхова поза, от която редакторите на плейбоищата направиха милиони преди двайсетина години. (Сега ще фалират, ако разчитат на нея.) Яворица се обърна повече назлън, отколкото от вътрешен порив и тръгна към кухнята демонстративно.

Уна палома бланка — в дипломатическото тринайсетическо пространство. Европа така и така говори за нас, каквото ѝ текне.

Допих си питието и запалих цигара.

— Сега е моят ред вече — казах. — Само че ме е страх. Пък и защо, да ме питаш. Някой друг път пак може да ми се присамоубива, а като съм вече умрял, то ще е невъзможно, нали?

По-скоро ми беше хладно, отколкото неудобно от чистата собствена голота. Увих се в хубавия дебел губер на дивана и си легнах. Тук нещо ми се губи, но все пак много добре помня как в тази загубеност едно момиче ми махаше с ръка и ме зяпаше с пределно алчна нежност, докато ние, със Сашо Томов повтаряхме стиховете,

пиехме и се плескахме по челата — възхитени. Когато се събудих, Явор се смееше много по-кратко и обясняваше на жена ми какво съм правил през неговия прозорец. Сега пък тя имаше вид на самоубиец. Знаех наизуст неизбежния разговор с нея, когато останем насаме. Болеше ме силно главата. Миришеше на кафе. Яворицата потракваше тънкостенните порцеланови чашки, леки като черупки, от нещо безвъзвратно изчезнало, и вдигнати срещу светлината — пълни с красив неистински ориз. В стомаха ми стенеха тихо нещастни полумъртви жаби, големи и рогати като кози.

Не отворих очи. Обърнах се на другата страна, да открадна още пет минутки сън. Две минутки. Миг само дори. Защото все едно аз ще продължа да живея нататък, колкото и да ми коства това.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.